

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 54/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľubošom Petrovským, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj namietaného porušenia práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 93/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 42/2015 z 22. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy, základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených v čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 93/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 42/2015 z 22. decembra 2015.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), 4 písm. b) a ods. 5 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 ods. 1 písm. c) Trestného zákona.

3. V tejto trestnej veci bol sťažovateľ uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 86/2013 z 31. marca 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 4/2013 z 23. apríla 2013 vzatý do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Príkazom Krajskej prokuratúry v Prešove zo 17. júna 2013 bol sťažovateľ z väzby prepustený z dôvodu nariadenia výkonu trestu odňatia slobody v trvaní troch rokov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 6 T 89/2009 z 23. októbra 2012. Opätovne bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 4 T 93/2015 z 18. júna 2015 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 22/2015 z 28. júla 2015 z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

4. Žiadosťou podanou 30. októbra 2015 (doručenou okresnému súdu 3. novembra 2015) sa sťažovateľ domáhal svojho prepustenia z väzby na slobodu, avšak okresný súd túto

žiadost' uznesením sp. zn. 4 T 93/2014 z 19. novembra 2015 zamietol a neprijal ani návrh na nahradenie väzby sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka.

5. Proti prvostupňovému rozhodnutiu sťažovateľ podal 16. decembra 2015 sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tos 42/2015 z 22. decembra 2015 zamietol.

6. Napadnuté uznesenia, ktorými bolo rozhodnuté o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, považuje sťažovateľ za „*arbitrárne a preto nepreskúmateľné, z dôvodu, že súdy sa nevysporiadali s rozhodujúcimi skutočnosťami a argumentmi uvedenými v... žiadosti resp. sťažnosti a odchyľili sa od znenia príslušných ustanovení, tak že bol zásadne popretý ich účel a význam*“.

7. Sťažovateľ tvrdí, že všeobecné súdy „*okrem čiastočného vysporiadania sa s dôvodnosťou podozrenia zo spáchania skutku... ignorovali všetky ostatné argumenty a dôvody... žiadosti. Súdy oboch stupňov... len opakujú tie isté skutočnosti, ktoré boli uvádzané už pri... vzatí do väzby...*“, a pokračuje, že pri „*dlhodobom trvaní útekovvej väzby... nie je možné, aby súdy len rekapitulovali závery predchádzajúcich rozhodnutí bez toho, aby v reálnom čase zvážili námietky a argumenty obvineného a skúmali, či dôvody zakladajúce väzbu v počiatočnej fáze nestratili na význame a presvedčivosti a bolo potrebné ospravedlniť trvanie väzby ďalšími závažnými konkrétnymi dôvodmi...*“.

8. Podľa názoru sťažovateľa „*významnou skutočnosťou, ktorú súdy pri rozhodovaní o väzbe ignorovali a vôbec sa s ňou nevysporiadali, pre ktorú sú obe napádané rozhodnutia arbitrárne je plynutie času*“. Ako uvádza, „*Pri posudzovaní a preskúmaní existencie väzobných dôvodov je povinnosťou súdov vziať do úvahy dĺžku trvania väzby. Väzba je najzávažnejším zásahom do základných práv a slobôd a má trvať len nevyhnutný čas. Dôvody väzby sa plynutím času zoslabujú.*“.

9. Sťažovateľ je presvedčený, že dôvody, ktoré postačovali na jeho vzatie do väzby, nepostačujú pre jej ďalšie trvanie. Od vzatia do väzby „*uplynulo už 34 mesiacov a k pôvodne uvádzaným dôvodom väzby nepribudli žiadne ďalšie dôvody.*“, pritom „*dôvody*

útekovej väzby nemôžu byť v prípade dlhotrvajúcej väzby... založené výlučne na skutočnosti, že... hrozí vysoký trest“. Rovnako *„Odôvodňovanie útekovej väzby skutočnosťou, že podstatná časť finančných prostriedkov, ktoré boli odcudzené zaistená nebola a je predpoklad, že môžu byť použité na útek či skrývanie sa, je len abstraktnou úvahou, špekuláciou súdov.*

Táto skutočnosť vytvára len abstraktné, možné nebezpečenstvo, nie však konkrétnu skutkovo podloženú hrozbu, ktorá má byť väzbou odstránená.“.

10. Argumentáciu súdov, podľa ktorej *„časť finančných prostriedkov, ktoré boli odcudzené, zaistená nebola“*, preto môžu byť použité na útek, je podľa názoru sťažovateľa *„porušením základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy SR, pretože záver o možnosti ich použitia... nevyhnutne vychádza z premisy“*, že sťažovateľ *„skutok uvedený v obžalobe spáchal“*.

11. Vo vzťahu k dôvodom tzv. útekovej väzby [§ 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] považuje sťažovateľ tvrdenia všeobecných súdov len za ničím nepodloženú fikciu.

12. Pokiaľ ide o dôvody tzv. preventívnej väzby [§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], ich odôvodnenie *„kriminálnou minulosťou a okolnosťami skutku je všeobecné, nekonkrétne a preto arbitrárne. Okolnosti stíhaného skutku zakladajú právnu kvalifikáciu skutku a teda materiálne podmienky väzby, nie však formálne podmienky“*. Podľa sťažovateľa *„Odôvodňovanie preventívnej väzby... registrom trestov je len abstraktnou úvahou, špekuláciou a domnienkou súdu“*, a pritom *„V súčasnosti neexistuje relevantný dôvod zakladajúci obavu z... pokračovania v trestnej činnosti.“*.

13. Sťažovateľ tvrdí, že obžaloba proti jeho osobe *„je založená len na domnienkach a dohadoch, na žiadnych dôkazoch. Dôvodnosť podozrenia voči“* jeho *„osobe nebola doteraz vykonaným dokazovaním preukázaná, nie to aby bola zosilnená ako to vyžaduje judikatúra. Z odôvodnenia napádaných uznesení v časti, kde súd rozoberá dôvodnosť podozrenia nie je vôbec zrejmé v čom malo podľa súdu spočívať... konanie zakladajúce trestnú zodpovednosť a akým... konaním... mal naplniť objektívnu stránku trestného činu*

uvedeného v obžalobe. Za daného stavu nemôže existovať dôvodné podozrenie zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe.“.

14. Napokon sťažovateľ namieta rýchlosť konania všeobecných súdov pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, keď toto *„trvalo od 30. 10. 2015 do 22. 12. 2015, takmer dva mesiace a súdy preto vo veci nekonali urýchlene ako to vyžaduje Ústava SR a aj z tohto dôvodu je väzba v súčasnosti nezákonná“.*

15. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 v spojení s čl. 1 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, obsiahnuté v čl. 5 ods. 1 ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj v čl. 8 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, v spojení s čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky boli postupom, zásahmi a rozhodnutiami Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4 T/93/2014 zo dňa 19. 11. 2015, Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2 Tos/42/2015 zo dňa 22. 12. 2015 porušené.

2. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo postupom, zásahmi a rozhodnutiami Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4 T/93/2014 zo dňa 19. 11. 2015, Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2 Tos/42/2015 zo dňa 22. 12. 2015 porušené.

3. Okresnému súdu Prešov v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 4 T/93/2014 zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľa zaručených Ústavou Slovenskej republiky a Listinou základných práv a slobôd a práva zaručeného Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. Uznesenie Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4 T/93/2014 zo dňa 19. 11. 2015 a uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2 Tos/42/2015 zo dňa 22. 12. 2015 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu v Prešove.

5. Sťažovateľovi priznáva primerané zadostučinenie v celkovej výške 5.000 €, ktoré sú mu povinní vyplatiť Okresný súd Prešov a Krajský súd v Prešove spoločne a nerozdielne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.

6. Okresný súd Prešov a Krajský súd v Prešove sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu JUDr. Ľuboša Petrovského, advokáta, Advokátska kancelária Štúrova 20, Košice do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

16. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

17. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

18. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

20. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či

dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

21. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

22. Prihliadajúc na petit sťažnosti, t. j. na sťažovateľom požadovaný návrh rozhodnutia, ktorým je ústavný súd v zmysle ustanovenia § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný, je potrebné za predmet sťažnosti považovať namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy, porušenie práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru a základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny v spojení s porušením základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a základného práva na prezumpciu neviny zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 93/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 42/2015 a jeho uznesením z 22. decembra 2015, ku ktorému malo dôjsť tým, že vo veci konajúce súdy nedostatočne odôvodnili napadnuté uznesenia vo vzťahu k dôvodom väzby, resp. že napriek sťažovateľovmu presvedčeniu o neexistencii dôvodov jeho väzby bol naďalej vo väzbe ponechaný. Napadnuté rozhodnutia preto sťažovateľ považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné. Navyše, o žiadosti sťažovateľa malo byť rozhodnuté v rozpore s požiadavkou na urýchlené rozhodnutie o jeho osobnej slobode.

23. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát...

24. Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

25. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda sa zaručuje.

26. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a obdobne podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

27. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a obdobne podľa čl. 8 ods. 5 listiny do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

28. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

29. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

30. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:...

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;..

31. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred

sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

32. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

33. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom okrem práva na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode postupom okresného súdu a jeho rozhodnutím sp. zn. 4 T 93/2014 z 19. novembra 2015

34. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

35. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže

domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

36. Napadnuté je uznesenie okresného súdu

. k. 4 T 93/2014-992 z 19. novembra 2015, ako aj postup tohto súdu predchádzajúci jeho vydaniu. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, ktorý v prípade zistenia zásahu prvostupňového súdu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa (či už svojím rozhodnutím alebo postupom) bol zároveň povinný týmto právam alebo slobodám poskytnúť ochranu.

37. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 42/2015

38. Pre rozhodovanie a rozhodnutie ústavného súdu o tejto časti sťažnosti je podstatné to, že predmetom napadnutých postupov všeobecných súdov a ich rozhodnutí je rozhodovanie o osobnej slobode sťažovateľa.

39. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch

pozbavenia osobnej slobody väzbu. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

40. Obdobne vo vzťahu k porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok ESLP de Wilde et al. v. Belgicko z 18. 6. 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71 – § 77 etc.).

41. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces. Tento článok dohovoru sa teda zásadne nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05).

42. Sťažovateľ svojou sťažnosťou namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu o zamietnutí jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá, teda takým rozhodnutím všeobecného súdu, na ktoré sa čl. 46 ods. 1 ústavy ani čl. 6 ods. 1 dohovoru vecne nevzťahujú. Pretože neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu o väzbe a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. v čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 2 Tos 42/2015 z 22. decembra 2015

43. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa na osobnú slobodu, ústavný súd poznamenáva, že z čl. 17 ods. 2 ústavy (rovnako aj z čl. 8 ods. 2 listiny) vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy (a takisto aj podľa čl. 8 ods. 5 listiny), z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy.

44. Podľa judikatúry ústavného súdu je v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (podobne aj v čl. 8 ods. 2 a 5 listiny) týkajúcom sa práva na osobnú slobodu obsiahnuté právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania, teda práva, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (obdobne III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05).

45. Na konanie, predmetom ktorého je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru (m. m. III. ÚS 227/03). Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type konania (vrátane ústavnosti dôvodov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby)

skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04).

46. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

47. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

48. Krajský súd, v právomoci ktorého bolo posúdenie skutkových a právnych otázok (v rámci druhostupňového konania) relevantných na rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, a tým o jeho ďalšom zotrvaní vo väzbe, vychádzal zo skutkového a právneho stavu zisteného na základe vykonaného dokazovania orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom prvého stupňa. V odôvodnení napadnutého uznesenia druhostupňový súd uviedol, že *„po preskúmaní napadnutého uznesenia ako aj spisového materiálu a dôkazov vykonaných v tomto štádiu trestného stíhania dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je urobené v súlade so zákonom.*

... krajský súd sa stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu a jeho dôvodmi, na ktoré v plnom rozsahu poukazuje, pričom ďalej uvádza, že z doposiaľ vykonaných dôkazov je dôvodné podozrenie, že na spáchaní uvedeného skutku sa podieľal aj obžalovaný ■■■■■



██████. Je taktiež preukázané, že veľká časť finančných prostriedkov doposiaľ nebola zaistená, teda finančné prostriedky pochádzajúce zo spáchania trestnej činnosti, vzhľadom na okolnosť hrozbou vysokého trestu, ktorý je možné uložiť za predmetný skutok, je daná dôvodná obava, že v prípade prepustenia z väzby na slobodu, obžalovaný ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu.

... správne poukázal okresný súd na doterajšiu minulosť obžalovaného, na jeho výpoveď o tom, že motorové vozidlo opravil za účelom páchania inej trestnej činnosti a je teda možné predpokladať, že v prípade prepustenia obžalovaného z väzby na slobodu, tento bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti za účelom zabezpečenia si finančných prostriedkov. Preto okresný súd správne rozhodol, keď žiadosť obžalovaného ██████ o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Stotožňuje sa krajský súd s názorom okresného súdu, že nie je možné prijať písomný sľub ani nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obžalovaným, a to s prihliadnutím na osobu obžalovaného, na spôsob spáchania žalovanej trestnej činnosti, na doterajšiu minulosť obžalovaného ako aj na skutočnosť, že obžalovaný sám uviedol, že mal motorové vozidlo opravené na páchanie ďalšej trestnej činnosti.“

49. Druhostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na závery okresného súdu uvedené v rozhodnutí z 19. novembra 2015, ku ktorým prvostupňový súd dospel na základe vyhodnotenia v trestnom konaní vykonaných dôkazov, najmä výpovedí svedkov a obvinených:

„Súd pri rozhodovaní dospel k záveru, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. naďalej trvajú a to aj s poukazom na dôvody väzby uvedené mimo iné i v uznesení Okresného súdu Prešov sp. zn. 4 T/93/2015 zo dňa 18. 6. 2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 2 Tos/22/2015 zo dňa 28. 7. 2015. V súčasnom štádiu trestného konania je obvinený naďalej dôvodne podozrivý zo spáchania obzvlášť závažného zločinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b), ods. 5 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 ods. 1 písm. c) Tr. zák., na tom skutkovom základe, ako je uvedené v obžalobe Okresného prokurátora Prešov, pričom vec je vedená na tom súde pod sp. zn. 4 T/93/2014.

Konkrétne skutočnosti zakladajúce dôvodnú obavu útekovej väzby, podľa názoru okresného súdu, vyplývajú najmä z hrozby vysokým trestom vo výmere od 10-15 rokov V spojení so skutočnosťou, že podstatná časť finančných prostriedkov v celkovej výške 1.936.600,- eur, ktoré boli odcudzené, doposiaľ zaistená nebola a je prirodzený a logický predpoklad, že tieto peniaze môžu byť mimo iné použité i na náklady spojené s cieľom, aby sa páchatelia vyhli trestnej zodpovednosti a to i prípadným útekom či skrývaním, pričom uvedené úvahy je potrebné pripustiť, najmä vzhľadom na spôsob spáchania trestného činu, ktorý bol starostlivo organizovaný a plánovaný a vzhľadom k uvedenému je možné skôr prisvedčiť tomu, že sa nepochybne rátať aj s možnosťou úniku v prípade odhalenia.

V tejto súvislosti okresný súd uviedol, že tieto úvahy sú logické s prihliadnutím na realnosť danej situácie a v kontexte ďalšej okolnosti a to hrozby vysokým trestom vyvolávajú prirodzený a logický záver, že je prítomné nebezpečenstvo, že obvinený by mohol v snahe vyhnúť sa trestnému stíhaniu, ujsť alebo sa skrývať.

Zároveň okresný súd uviedol, že dĺžka trestného stíhania s prihliadnutím na rozsah spáchania trestnej činnosti ako aj na následok, je zodpovedajúca súčasnému štádiu trestného stíhania.

Z odpisu RT okresný súd zistil, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] bol v minulosti opakovane prejednávaný pred súdom. Naposledy bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 6 T/89/2009 zo dňa 23. 10. 2012, právoplatným 28. 5. 2013, pre trestný čin nedovolennej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi podľa § 187 ods. 1 písm. b), d), ods. 5 písm. b) Tr. zák. č. 140/1961 Zb., pričom mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov, pričom fakt, že išlo o prejednanie konania s odstupom času neznižuje záver o tom, že obvinený sa ho dopustil.

Z uvedeného vyplýva, že u obžalovaného ide o osobu výrazne naklonenú k páchaniu závažnej úmyselnej trestnej činnosti a to nielen majetkovej, pričom intenzita dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. je ďalej posilňovaná najmä samotnými okolnosťami skutku, z ktorého je obžalovaný v tomto štádiu trestného konania naďalej dôvodne podozrivý, a ktoré samy o sebe naznačujú nevyhnutnú plánovitosť a koordinovať pri jeho páchaní. Je zřejmé, že obžalovaného [REDAKOVANÉ] od spáchania skutku, z ktorého je dôvodne podozrivý, neodradilo ani prejednanie vyššie uvedenej trestnej veci pred súdom, kde mu

hrozil taktiež vysoký trest. Okresný súd dodal, že pri zhodnocovaní dôvodov preventívnej väzby nemožno nebrať do úvahy samotný spôsob spáchania zločinu, z ktorého je obvinený dôvodne podozrivý, kedy tento sa mal v rozsahu, ktorý je mu kladený za vinu, podieľať na vypočítavom a cielenom spôsobe prekročenia základných hraníc ľudského spolužitia, inému siahnúť na majetok v takom rozsahu a prisvojiť si veci, ktoré mu nepatria. Z uvedeného dôvodu je zrejmé, že pokiaľ by bol obžalovaný prepustený z väzby na slobodu, i naďalej bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti za účelom zabezpečenia si finančných prostriedkov.

Napokon náchylnosť k páchaniu trestnej činnosti priznal i samotný obžalovaný pred sudkyňou pre prípravné konanie, kedy priznal, že zariadenie na prehadzovanie EVČ na [REDAKOVANÉ] namontoval on z dôvodu páchania inej trestnej činnosti.

Okresný súd sa zaoberal aj písomným sľubom obžalovaného [REDAKOVANÉ] ako náhradu za väzbu podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por., pričom za konštatácie, že dôvody väzby naďalej trvajú a tieto neboli od vzatia do väzby s prihliadnutím na okolnosti prípadu ničím oslabené, nepovažoval okresný súd ponúknutý písomný sľub obžalovaného v tomto štádiu trestného konania za dostatočnú záruku na to, aby sa týmto prostriedkom dal dosiahnuť účel väzby u obžalovaného, navyše v danom prípade neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ktoré by takéto rozhodnutie o prijatí písomného sľubu odôvodňovali tak, ako to predpokladá ustanovenie § 80 ods. 2 Tr. por.

Rovnako súd skúmal, či účel väzby nemožno dosiahnuť i nariadením dohľadu probačného a mediačného úradníka nad správaním sa obžalovaného, ale berúc do úvahy vyššie rozvedené úvahy o dôvodnosti väzby a najmä vysokej intenzity jej dôvodov mal za to, že tento účel väzby nateraz nemožno dosiahnuť iným inštitútom jej náhrady, ktorý je upravený v Trestnom poriadku.

Okresný súd pri rozhodovaní o vzatí obvineného [REDAKOVANÉ] do opätovnej väzby, po tom, čo bol prepustený z väzby z dôvodu, že nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody, dospel k záveru, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. por. naďalej trvajú a to aj s poukazom na dôvody väzby uvedené mimo iné i v uznesení Okresného súdu Poprad sp. zn. 0 Tp/86/2013 zo dňa 31. 03. 2013, ako aj v uznesení Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 6 Tpo/4/2013 zo dňa 23. 4. 2013. V súčasnom štádiu trestného konania je obvinený naďalej dôvodne podozrivý zo spáchania obzvlášť závažného zločinu

krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b), ods. 5 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 ods. 1 písm. c) Tr. zák.

Okresný súd sa stotožňuje s rozhodnutím vyššie uvedených súdov a to v otázke pretrvávania dôvodov tzv. útekovej väzby a preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), c) Tr. por...“

50. Ako z citovaných častí odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva, tento sa pre rozhodnutie o osobnej slobode sťažovateľa podstatnými skutkovými a právnymi otázkami zaoberal a hodnotiac svoje zistenia dospel k záveru, že sťažovateľa nemožno prepustiť z väzby na slobodu.

51. Druhostupňový súd dostatočne uviedol, z ktorých zistených skutočností zistil, že skutok, pre ktorý je sťažovateľ stíhaný, bol spáchaný a má znaky obzvlášť závažného zločinu, a ktoré dôkazy získané z konkrétne označených dôkazných prostriedkov (výpovede svedkov a obvinených a pod.) svedčia o pretrvávaní dôvodného podozrenia, že skutku, pre spáchanie ktorého bola podaná obžaloba, sa okrem iných svojím konaním dopustil aj sťažovateľ. Rovnako krajský súd uviedol, ktoré konkrétne skutočnosti sú tými, z ktorých vyplýva dôvodná obava, že by sťažovateľ po jeho prepustení na slobodu mohol ujsť alebo sa skrývať alebo pokračovať v páchaní ďalšej trestnej činnosti.

52. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľove námietky uvedené v sťažnosti podanej ústavnému súdu nespochybňujú záver krajského súdu o pretrvávaní dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Pozbavenie osobnej slobody z dôvodu obavy úteku alebo skrývania sa, ako aj z obavy z pokračovania v trestnej činnosti sú legitímnymi dôvodmi v zmysle podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku slúžiacimi na zabezpečenie účelu trestného konania vyjadreného v § 1 Trestného poriadku. Krajský súd odkazom na predošlé rozhodnutia všeobecných súdov o väzbe sťažovateľa uviedol, ktoré konkrétne skutočnosti podľa jeho názoru odôvodňujú dôvody tzv. útekovej a preventívnej väzby. Opakovanie týchto okolností v predošlých rozhodnutiach neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností daného prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii. Tento záver krajský súd konštatoval v rozhodnutí, keď

uviedol, že v danom štádiu konania sa nezmenili dôvody väzby, ktoré by mohli znamenať, že dôvodná obava z úteku, resp. z pokračovania v páchaní trestnej činnosti sťažovateľa, pominula.

53. Z citovaného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu nemožno vyvodiť, že by sa nevysporiadal s právne relevantnými argumentmi v súvislosti s rozhodovaním o väzbe (jej ďalšom trvaní) sťažovateľa, a podľa názoru ústavného súdu je toto odôvodnenie ústavnoprávne akceptovateľné.

54. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nepovažuje napadnuté uznesenie krajského súdu za arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené. V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne iba tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo však nie je tento prípad.

55. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

56. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (okrem základného práva na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode) postupom a rozhodnutím krajského súdu odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva na prezumpciu neviny zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 2 Tos 42/2015 z 22. decembra 2015

57. Porušenie prezumpcie neviny konajúcimi súdmi sťažovateľ odôvodnil týmto tvrdením: „*Argumentácia súdov vo vzťahu k útekovvej väzbe skutočnosťou, že časť finančných prostriedkov, ktoré boli odcudzené zaistená nebola a môžem ich použiť na útek je porušením základného práva na prezumpciu neviny..., pretože záver o možnosti ich použitia mojou osobou nevyhnutne vychádza z premisy, že som skutok uvedený v obžalobe spáchal.*“

58. Ústavný súd z obsahu namietaného rozhodnutia krajského súdu, ale ani z obsahu uznesenia okresného súdu nezistil, aby konajúce všeobecné súdy v okolnostiach daného prípadu prejudikovali rozhodnutie vo veci samej, a tak prelomili zásadu prezumpcie neviny sťažovateľa, podľa ktorej každý, proti komu sa vedie trestné konanie, sa považuje za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu (obdobne III. ÚS 1/2011).

59. Princíp prezumpcie neviny je porušený najmä akýmkoľvek súdnym rozhodnutím, ktoré vyjadruje presvedčenie, že určitá osoba je vinná z trestného činu bez toho, aby jej vina bola preukázaná zákonným spôsobom. Za porušenie princípu prezumpcie neviny treba považovať, ak súd dáva verejne najavo, že zastáva názor, že osoba je páchatelom a považuje ho za vopred odsúdeného (III. ÚS 410/08).

60. Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že prezumpcia neviny je jedným zo základov spravodlivého trestného konania a že k jej porušeniu dôjde, ak výroky príslušnej úradnej osoby, ktoré sa týkajú osoby obvinenej z trestného činu, odrážajú alebo vyjadrujú názor, že je vinná, a to ešte pred tým, ako bola jej vina preukázaná v súlade so zákonom (pozri rozsudok *Daktaras v. Litva* z 10. 10. 2000). Súčasne ESĽP zdôraznil, že treba robiť rozdiel medzi výrokmí, ktoré odrážajú alebo

vyjadrujú názor, že dotknutá osoba je vinná, a výrokmi, ktoré iba vyjadrujú stav podozrenia („a state of suspicion“). Prvé porušujú prezumpciu neviny, zatiaľ čo druhé boli považované za prijateľné alebo bezchybné („unobjectionable“) v rôznych situáciách posudzovaných EŠLP (pozri napr. rozsudky Lutz v. Nemecko z 25. 8. 1987, Englert v. Nemecko z 25. 8. 1987, Leutscher v. Holandsko z 26. 3. 1996).

61. Ústavný súd je toho názoru, že formulácia odôvodnenia potreby ponechania sťažovateľa vo väzbe oboma konajúcimi súdmi je založená na dôvodných, resp. prirodzených a logických predpokladoch určitých (súdmi uvedených) skutočností, t. j. neprejudikovala vinu sťažovateľa zo spáchania stíhaného skutku. Preto možno považovať odôvodnenia všeobecných súdov za ústavne konformné a zlučiteľné s obsahom garancií poskytovaných čl. 50 ods. 2 ústavy.

62. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru postupom a rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 2 Tos 42/2015 z 22. decembra 2015

63. Sťažovateľ síce v sťažnosti nekonkretizoval, ktoré konkrétne právo z katalógu práv upravených v čl. 5 ods. 1 dohovoru považoval postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov za porušené, avšak v kontexte danej veci prichádzalo do úvahy posúdiť iba prípadný zásah do práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

64. Ústavný súd však uvádza, že sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 2 To 42/2015-1045 z 22. decembra 2015 sa týka ďalšieho trvania väzby sťažovateľa. Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Článok 5 ods. 1 písm. c) dohovoru sa naopak *ratione materiae* vzťahuje na rozhodovanie o vzatí do väzby (o uvalení väzby). Sťažovateľova námietka porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru vo vzťahu ku krajskému súdu v označenom konaní a napadnutým uznesením je

preto neopodstatnená už na prvý pohľad (obdobne napr. I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07).

65. Aj v tejto časti ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. v čl. 8 ods. 2 a 5 listiny a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 93/2014 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 42/2015 v súvislosti s urýchleným rozhodnutím o osobnej slobode

66. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej uvádza, že súčasťou základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktoré sa týkajú práva na osobnú slobodu, je aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná (pozri napr. III. ÚS 7/00).

67. Podľa judikatúry ESLP väzba má mať striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „*speedily*“ a francúzsky výraz „*bref délai*“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24, a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55). Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybniť zákonnosť pozbavenia slobody, im zároveň poskytuje aj právo na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, bod 33 – bod 36, m. m. I. ÚS 18/03).

68. Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou neodkladnosti a urýchlenia rozhodovania o žiadosti o prepustenie na slobodu, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenia posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehota rátaná na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám (napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napr. III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011).

69. Argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode spočíva v tvrdení, že „*rozhodovanie o väzbe trvalo... takmer dva mesiace*“. Vychádzajúc z tohto tvrdenia sťažovateľa ústavný súd s prihliadnutím na dátumy vydania napádaných rozhodnutí dospel k záveru (a contrario), že ústavne akceptovaná lehota jedného mesiaca na jednom stupni v danom konaní prekročená nebola.

70. Poukazujúc na uvedené ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu, ako aj postup krajského súdu spĺňa ústavné limity pre urýchlené rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, preto sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy

71. Pretože sťažovateľ porušenie čl. 1 ods. 1 a 2 ústavy videl v spojení s porušením základného práva na osobnú slobodu, ktoré však ústavný súd nezistil, nemohlo dôjsť ani ku konštatovaniu porušenia týchto ustanovení ústavy.

72. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti namietaného porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2017